

ABONAMENT:

pentru

Austro-Ungaria:

Pe an cor. 4.—

Pe 1/2 an c. 2.—

pentru

România și Streinatate

Pe an cor. 10.—

Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.—
Scrisori nefran-
cate se refuză.—
Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Duminică.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Noi și pacea.

În urma multelor povești ce umbra despre pacea plănuită dintre Români și Unguri suntem ispitiți să scriem și noi ceva despre feliul în care se urmează târguelile dintr'o parte și din alta, precum și nădejdea, ce-o avem în răușita acelor târgueli. Când facem lucrul acesta nu avem să facem nici o politică, ci ne facem numai simpli povestitori ai întâmplărilor, ce se petrec în ziua de azi.

Cetitorii noștri știu, că pentru îndeplinirea unei înțelegeri dintre guvern și poporul românesc, au fost aleși câțiva bărbați și dintr'o parte și dintr'alta din încredințarea alor două popoare să se facă o pace trainică, care nici în fața celor mai mari primejdii să nu să strice.

Ai noștri bărbați de încredere sunt *Dr. Maniu, Dr. Mihali și Dr. Braniște*, iar al guvernului e însuș căpetenia lor groful *Tisza*.

După sfaturile ce le-au avut până acum acești încredințați a Ungurilor și Românilor se pare, că o apropiere nefățărită între aceste două neamuri ar fi cu putință, dacă mulțimea nemișilor și a grofilor de tot neamul n'ar striga în gura mare, că *Tisza* vrând să facă pace cu Români, ar vinde națiunea maghiară. Și oare de ce?

Pentru că zic ei, atunci și prostul de țaran român ar căpăta unele drepturi, pe cari până acum le-a avut numai »Măria-sa«, și apoi cum ne-om hotărî să ușurăm soarta unor oameni, cari până acum au fost robii noștri și cari nu sunt buni de nimic altceva, decât să lucre ca boii în brazda moșiilor noastre mari, din zorile zilei și până noaptea târziu, ca să avem noi cu ce ne petrece în sările de iarnă lungi și'n zile frumoase de vară. Las să se trudească ei la bruşul acela de țărăna și mânca borș și ceapă, căci pe aceea sunt făcuți, nu să mi-i vedem și pe ei pela vre-o gară sau în slujbe la judecătorii s'au chiar la co-

mitat. Ori dacă nu le place aici la noi ieie bătă și plece la America, sau la România. Adecă, ba nu, să rămână aici, să ne lucre pământurile, căci fără de ei suntem prăpădiți și noi.

Povești de feliul acesta se pot cetti oricât de multe prin foile ungu-rești, și mai ales jidovești, cari nu vreau odată cu capul să se știe pe aceeaș treaptă cu Români, deși în urma urmelor nu sunt ei mai deștepți ca noi. Dacă am ajuns până aici nu strică să vedem, cam ce spirite domnesc în privința aceasta pela sate. Nu vrem să prorocim nimica, dar zicem totuși, că o adevărată pace între două neamuri cari umblă de veacuri pe căi osebite cam cu greu se vor putea face.

Vor trebui să treacă sute de ani până se vor împăca de așa, cât fiecare să-și vadă de a-le sale, fără să vateme pe vecinul său. În deosebi mulțimea străinilor, ce s'au vârat în națiunea maghiară, vor face aproape cu neputință o înțelegere adevărată bună și trainică.

Ca să nu mergem așa departe cu căutarea unei dovezi, care să ne arete semnele de dragoste, cu cari ne învâluiesc frații maghiari, să rămânem la noi acasă, la pâra ce o au ridicat asupra noastră. Pe temeiul, că am făcut politică prin arătarea stărilor slabe ce dănuiesc în »Țara Oltului«, chiar și în acele lucruri, cari la alte neamuri sunt ținute în cea mai sfântă eurătenie, procuratura din Brașov a pornit proces contra noastră.

Joi în 5 Februarie n. a fost citat dl Constantin Popp redactorul responsabil a foaiei noastre la tribunalul din Brașov, care l'a pus sub acuză din partea tribunalului. Întâmplarea aceasta e o pildă vie despre dragostea nefățărită cu care nu arare ori ne-au cercetat și ne cercetează mereu și acum cei dela putere. Căci numai o sete de răzbunare și o ură nepotolită poate vede politică în iușirarea simplă a modului, în care s'au făcut alegerile în congregația comitatului. Se

vede, că cei ce au ridicat pâra asupra noastră se știu cu musca pe căciulă, pentru că numai vina aceea s'a aflat »Olteanului« că foaia e fără cauțiune politică, iar alegerile comitanze se țin de politică, zic părătorii, noi însă știm că a povesti feliul, în care au decurs elegerile, nu înseamnă a face politică, ci de cultura și viața socială a unui popor cu cari lucruri îi este îngăduit și foaiei noastre să se cuprindă, fiind o foaie socială și culturală.

Mai departe nu mergeau cu aducerea pildelor, cari ne iau orice încredere în înfăptuirea unei păci între guvern și poporul român.

Așteptăm și noi cum așteaptă toată lumea românească, ca încredințați comitetului național să se mai sfătuească puțin cu groful *Tisza* și apoi într'o adunare a partidului să se aducă înainte schimbul de vorbe, ce s'au făcut de amândouă părțile, după care va urma hotărârea comitetului, că se învoește la încheierea unei păci, ori cum dar răspunsul va fi, da, atunci poporul românesc într'o conferință va sigila pacea asta mult așteptată.

Până atunci vom tăcea.

Pacea cu unгурii.

În urma hotărârei comitetului național, comisiunea de trei, dnii: *Dr. Mihali, Dr. Maniu și Dr. Braniște* au continuat consfăturile cu ministrul-președinte contele *Tisza* în chestia împăcării.

Nici în săptămâna trecută însă n'au putut ajunge la un rezultat, de oare-ce așa numitele comisiuni și promisiuni făcute de contele *Tisza*, nu sunt îndestulitoare pentru noi români, iar pe de altă parte contele *Tisza* nu oferă (dă) nici o garanție, promisiunile făcute n'or fi îndeplinite și asigurate față de ori-ce schimbare de guvern.

Precum auzim, pertractările s'au amânat iarăș fără nici un rezultat. Pe semne nu va fi nimic din toată aface-

rea „împăcării”. Cel mult ne vom alege, — ca de regulă — cu o tragere pe sfoară.

Pace numai atunci să va putea face, când să va împune de sine.

La pertractările din zilele trecute au luat parte și episcopii români: P. P. S. Dr. Demetrie Radu dela Orade, Ioan Papp, dela Arad, Vasilie Hossu, din Gherla, Dr. Miron E. Cristea, dela Caransebeș Dr. Valeriu Frențiu, dela Lugos, carl au discutat materialul pactului la olaltă cu esmiși comitetului național; dovedind și prin actul acesta unitatea și solidaritatea poporului român..

Negustorul harnic.

Din gura multor negustori se aude mereu jalba, că din pricina multor împrejurări n'ajung la rezultate materiale.

Aci e devină statul, acii muncitorii, aci fabricantul. Alții găsesc vina în produsul robilor, al femeilor și copiilor, alții iarăși în răstrângerea vânilor, în vrăjbirea naționalităților, în lipsa drumurilor de navigațiune pe apă, în tarifa neproportională a trenurilor, în desimea popularității, în fine alții invinovătesc manciata raporturilor dintre camerele de comerț și industrie și în sfârșit în neconțințele schimbărilor ale legislației ș. a. m. d.

Adevărat că și aceste cauze contribuiesc la lenevia comercială, dar trebuie să ne îndreptăm privirile și să întrebăm: e oare tot negustorul — negustor? Posede el abilitatea și iscusința recerută?

Ne-se va răspunde pe deaîntregul, că principalul sunt legăturile comerciale-sociale prin ajutorul cărora înainte de vreme mulți negustori, și dintre cei cu pregătiri nesuficiente, ajungeau la bunăstare materială. Să nu uităm însă, că acele vremuri au trecut, și acele împrejurări anormale n'au putut fi trainice.

Împrejurările vremii sunt, nu-i vorba a se lua mult în conziderare la negustori, dar... vrednicia negustorului trage și mai mult la cântar. Să facem o asemănare. Când un cartofor mai slăbuț capătă și el o carte bună, nu să cere mult ca să dobândească (câștigate) jocul. În vremea de-acum, însă negustorul numai poate fi comod, ca înainte de vreme, în ziua de astăzi jucătorii eselenți dobândesc jocul. Și astfel se ivește întrecerea: în ce rezistă iscusința negustorului? Ce se cere azi dela un negustor și cum are el să-și facă educația?

Întâi și întâi se cer cunoștințe comerciale, ca unelte sigure ale spiri-

tului, pentru câștigarea pâinii de toate zilele. Și anume, dacă acele cunoștințe comerciale își au rădăcina în pământul bogat al culturii generale, care dă puțința de a-și exercita omul gândirea de a-și ținti judecata, de a iscodi idei, și prin aceasta dând spiritului materialul trebuincios.

Și cine nu osândește natura, pentru că i-a dat omului mâinile pentru lucru, iar nu pentru a le ținea în buzunar, dar cu mintea să lucre și ochii n patru, acela va concede, că întreaga ființa omului trebuie cultivată și întărită, dacă vrem ca spiritul să se potrivească și acomodeze pentru o anumită muncă.

Eată de ce ne vine să osândim pe ai noștri, când cu ori cât de puțină cultură aleargă orbiși la »domnie« iar pentru cariera frumoasă de negustori nu găsești nicăiri nici bacalauriați, necum titrați, cari cu »atâta învățatură« să înbulzesc cu toți la slujbă, sau agenturi de asigurări și altele mai mari, de cari nu sunt capabili.

În sfârșit pe lângă ori-ce cultură se mai cere și — așa zicând spirit comercial, care nu-i altceva, decât suma virtuților practice, între cari lucrul prim îl ocupă laboriositatea. Aceasta calitate e între toate împrejurările o cerință a vieții morale, și mai pre sus de toate o condiție atât a sănătății, cât și a binelui social.

Ear cu începerea laboriosității trebuie să începem cât mai curând. Cine crede, că e de ajuns, dacă se începe munca adevărată, atunci când ne arde la degete, când dă năvălă teama de foame, aceluia îi scapă din vedere, că pe băiatul de ne dat de mic la lucru intelectual și fizic, îl așteaptă mult amar în ziață. Laboriositatea și diligența sunt cerințe primordiale pentru negustor. Cine-i activ și capabil de a crea, de a se ști adapta la mediul acela în toate împrejurările își găsește pâinea de toate zilele și ajutat de asemenea calități, dă înainte, ajunge la vază, la bogăție, la fericire.

Dar... încă o greșală esențială: mulți se întârzie cu obicinuința spiritului comercial, ear de învățarea și însușirea cunoștințelor comerciale se apucă prea de vreme. Observația asta însă, trece în domeniul problemelor nesfârșite ale pedagogiei generale.

Tulburări noi în Balcani.

Pe primăvară vom avea iarăși bătaie. Bulgarii se înțeleg cu Turcii, ca împreună să se încaiere cu Grecii. — Toate acestea se fac pe temeiul viitorului stăpân asupra Albaniei.

Cu încheierea păcii dela București se credea că s'a gătat pentru totdeauna zarva și neînțelegerea din ră-

sărit, dar se vede, că omul, odată ce apucă pe calea pieirii, apoi nu se lasă până nu se vede prăpădit cu totul. Așa pare că stă lucrul și cu poporul bulgar, care nu poate uita nici decum rușinea și paguba ce-a suferit-o pe urma sumeției fără păreche, de aceea umblă să încuree pe Turcii — năcăjiți și ei ca și Bulgarii — într'un nou războiu cu Grecii, c'apoi pe sub mână să ajute pe Turci și așa să-și răzbu- ne asupra acelora, cari din frați de cruce ce le-au fost la început, mai pe urmă le-au ajuns dușmani de moarte.

Turci au și început să-și strângă iar ficiorii sub arme și acum cearecă să caute tot mai mult prilej de bătaie cu Grecia. Firește, că nici Grecii nu se lasă mai pe jos. Și ei umblă în bande hoșești și pe unde pot prăpădesc tot ce le vine în cale. Așa se spune, că vre-o câteva bande grecești bântue și neliniștesc și pe frații noștri, cari sunt în Albania, și mai ales în Macedonia, încât îi silesc să apuce arma în mână împotriva fraților albanezi.

Popoarele mari din Europa au hotărât, ca Albania să fie o țară de sine stătătoare, care să aibă un domn creștin la cârmă. Unii dintre albanezi cari se țin de legea turcească, căci albanezii sunt împărțiți în două legi: în cea mohamedană (turcească) și în cea creștină catolică, nu vreau pe domnul acela de creștin ci le-ar mai plăcea un turc, la care lucru nu se învoiesc albanezii creștini, Românii, cari sunt într'un număr destul de frumos în țara aceasta.

Puterile europene își dau toată silința să ajungă principele de Wied stăpân, iar turcii pe un pașă al lor, că unde vor ajunge lucrurile nu se poate ști. Se nădăjduiește totuși, că vor birui creștinii, fiindcă nici o țară mai mare nu le pune parte Turcilor.

Mai incurcat e lucrul cu Macedonia, pe care Turcii și Bulgarii ar vrea s'o facă țară de sine stătătoare, ca așa să-și răzbu- ne pe Grecii, fiindcă Grecii în cazul acesta ar pierde o parte mare de pământ. Nici sfârșitul acestor neînțelegeri nu se cunoaște pe deplin, totuși pare, că la primăvară vom avea noi vărsări de sânge în Balcani, de ce Dumnezeu să ne ferască.

Scrisoare din București.

(Dela corepondentul nostru).

Studentii la lucru. — Dela Clubul național-democrat. — Sosirea în capitală a prințului George al Greciei.

Studentimea română, având la inimă soarta întregului neam românesc sau făcut oamenii faptelor. S'au unit cu toții în

cugete și în simțiri pentru ridicarea neamului. Spre scopul acesta au pus baza unui ziar intitulat „Cuvântul studențimei”, prin care să-și poată ridica glasul în contra atacurilor din lăuntru și din afară.

Pentru adunarea fondului de lipsă au ținut Mercuri în 15 Ianuarie st. v. în sala „Ateneului” un festival artistic literar, cu concursul mai multor distinși literați, artiști și artiste.

Pot zice, că cu aceasta ocaziune s'a anunțat programul în public.

Festivalul îl deschide studentul în medicină dl Gh. Banu care într'o vorbire scurtă dar cuprinzătoare arată scopul cel mare al studențimei și rostul grupării acesteia, zice că ne-am adunat să ne pregătim lupta de mâne.

Declamarea poeziei dlui Z. Bârzan: „Ca mâni va bate ceasul” de dna Bârzan a stors lacrimi din ochii tuturor, dar mai ales dintr'ai noștri ai ardelenilor.

Acest festival atât de succes, totuși — cu durere trebuie să constat — a fost cercetat de puțin public bucureștean. Aproape numai studenți au fost, cari ea totdeauna la locul lor, astfel că și partea materială a fost destul de mulțămitoare.

Sperăm însă, că pulicul bucureștean care sprijinește pe orice venetic strein, care dacă vine să ne arete ceva nu vine de dragul nostru, ci de dragul banului românesc, la proxima ocaziune va încuraja mai mult studențimea ca astfel cu ajutorul ei noi toți să ajungem mai iute la ținta puternică, pentru că studențimea este nădejdea neamului și conducători de mâne ai destinului țării și întregului neam.

**

Pe ziua de 3 februarie e fixată ziua pentru începerea noilor alegeri la cameră.

Spre scopul acesta tinărul partid democrat-național, în fruntea căruia stă mare învâțat al neamului Dl N. Iorga, a început lupta electorală.

Spre scopul acesta la 17 Ianuarie s'a ținut o întrunire la clubul național-democrat din capitală la care a vorbit dl general Dr. Frangulea, președintele clubului despre: armată, țărănime și conștiința națională. Vorbirea o începe cu rolul cel mare cel are armata în fiecare țară: „După părerea unui învâțat francez, — zice dl Frangulea — Știința, literatura și artele aruncând raze luminoase în toate direcțiunile ridică vaza țării respective”. Dar cine apără această vază? Armata. Deci în primul rând trebuie dată cea mai mare atențiune acestui factor atât de important. Apoi arată pe larg lipsele de care suferă armata și puținul interes ce i-se arată din partea celor competenți și cum s'ar putea îndrepta răul acesta.

Trece apoi la țărănime. După ce arată starea de iobăgie în care se află țărânul din România, care e aproape mai insuportabilă ca cea de pe timpul turcilor, arată leacul prin care se poate vindeca aceasta, care e: împărțirea marilor proprietăți țărănilor și votul universal. Când acestea s'au întâmpla atunci putem zice ca poetul, că: „Viitor de aur România are”.

**

Curtea regală și princiară din România sărbătorește pe tinărul oaspe principele moștenitor al Greciei, George, care a ve-

nit la București trimis special de regele Constantin al Greciei, ca să aducă M. S. Regelui Carol I. și A. S. Principei Ferdinand medalia de războiu fondată pentru amintirea celor două războaie purtate cu atâta însuflețire de armata grecească.

Miercuri în 22 Ianuarie la 11 și jum. cu un tren special, a sosit în capitală tinărul moștenitor al Greciei însoțit de un aghiotant princiar.

Deja dela oara 11 au început să sosiască la gară spre a întâmpina pe oaspeții toții dnii miniștri, ministrul Greciei la București și cu tot personalul legațiunei, ministrul Germaniei, dnii generalii Coandă, Boteanu, Socec, Cottescu, Valeanu etc. și alți ofițeri superiori. La oara 11 și 30 sosește și A. S. R. principele Ferdinand care a inspectat compania de care era pe peron.

Trenul a sosit la 11 și 35 m. Principele Ferdinand urmat pe cei de față s'a dus la scara vagonului princiar spre a întâmpina pe oaspeții: Principele George era în uniformă de ofițer al armatei Grecești și înainte de-a se coborâ din vagon salută militărește, apoi s'a coborât și s'a îmbrățișat cu principele Ferdinand. Apoi s'a făcut prezentările, după aceasta au trecut în revistă trupele care au dat onorurile. Au trecut apoi în salon și de aici după un sfert de cias într'o trăsură de gală trasă de 6 cai au pornit la palat. În curtea palatului se afla o companie de infanterie cu drapel și muzică. S'au dat din nou onorurile și muzica a intonat imnul român.

La oarele 12 și jum. a avut loc un dejun intim.

După amiază principele George a făcut mai multe vizite.

**

Vizita principelui George, asigură unele cercuri bine informate este în legătură cu proiectul de logodnă a prințului cu principesa Elisabeta, care logodnă, după legăturile ce se pare a fi între statul român și grecesc, ar fi cu bucurie primită atât la noi cât și în Grecia.

I. Macsim.

Scrisoare din Viena.

Dela corespondentul nostru,

Viena, 3 Februarie n.

A VII-a serată de popici a avut loc acum Sâmbătă în vialitatea obicinuită, caracteristică a acestor serate. Dșoara Zoe Muntean a aranjat-o cu un progam, care a constat din puncte potrivite. Dna Florica Milovici a cântat cu vocea acompaniată de Dna Florica Gramosovici, cunoscută Dnă prin străduințele depuse pentru aceste serate, fiind des aplaudate. „Nevasta lui Cerceluș” a succes foarte bine. Laude diletanților acestora, cari o pieză așa de grea, au dansat'o spre satisfacere deplină a noastră. Nu eram așteptați la așa ceva. Am cetit o critică, în care se spunea: că nu e pentru ciscarpătini aceasta piesă. Ei n'o pot dansa! — Dar faptul acesta ne spune contrariul: da! Dșoara Zoe Muntean în rolul Dnei Cerceluș, Dnul Ghiță Șerban „Gică Cerceluș”, Dnul Costi Oancea „Costache Codin”, Dl Dumitru Hohoi în persoana lui „Mitică Ionescu”, Dl Marcel Ștefan ca „Nae Georgescu” și Dl Turturean ca „Un om năcăjit” s'au produs peste așteptările noastre.

*

Două fapte, ori ca să le zic mai drăguț: epizoade, de cari ai fericirea s'auzi foarte des aici în orașul centru al elementelor eterogene, cari aici se întâlnesc și se cunosc, dacă nu ad personam, cel puțin din văzute, ori mai bine — schițat — auzite. Voesc să vă spun ceva! E foarte interesant! Zic: poți auzi câte vrei de acestea aici, dar amintesc numai acestea, cari dau un chip destul de clar.

Vulpea ori mai biue zis lupul și'l schimbă părul, dar năravul nu! S'a zis și s'a păstrat aceasta zicere nealterată pentru toate secolele dela strămoșii noștri Români.

O casă de evrei patriotici ex Hungarie dau în jurul unui român. Erau aceștia atât de nostimi, atât de drăguți și afabili. Vorbeau atât de măgulitor pentru neamul românesc, încât nu s'a putea mai bine. Dar Trec.

Era o altă ocaziune. În jur era o ceată de unguri, porodițe de alui Lehel „echt” de pe pustă. Opoziționali de forță, de talia lui Apony, Andrassy, pardon să nu-i uit nici pe Vázsonyi! Grupul acesta discuta pactul româno-maghiar vehement. Românul stătea singur între dânsii, dându-le răspunsurile la timp și la loc. Erau de față aici și câți-va dintre jidănașii de mai înainte, cari ridicaseră până în slavă cu lauda — în fața Românului — neamul românesc. Ei dar! acum își spuneau că neamul valah e revoluționar impertinent și fals fără păreche, titulații studiate dela corifeii lor geșeftari. Și pentru ce vorbeau acum așa? — pentru că erau între ceilalți între Unguri, mai mulți în număr, decât bietul românaș!

Cum sunt aceste ființe: cum se atacă și te frig, altădată te laudă! Aici în Viena, orașul nouă Românilor pretin, enunță și spun, că ne sunt pretini, — iar în Ungaria atâți — opinia de omenie ungiurească.

Alt caz. Un coleg era pe drum către casă. La gara de aici trimiseră și doi jidani din Țară în cupeul în care era și dânsul. Trenul plecase din gară și cunoștința sa făcut imediat. Sa încins o discuție asupra evenimentelor recente incheindu-se cu pactul româno-maghiar. Trenul trecuse granița austriacă, trecuse cu accelerarea mare peste pământuri, arăturile s'au întindeau înaintea ochilor, treceau pe sub vederea ochilor, în fugă nebună. Pecând în lăuntru în cupea discuția decurgea vehement.

Colegul meu amintea de suferințele noastre, spunea deschis acestuia dolențele noastre, cari trebuie sanate odată, le-a spus acestea acestui Român „pământean” în convingerea, că — el fiind Român — îi va da dreptul, dar să taci și să zici ca Românul „păcatele noastre” de răbdăm așa oameni, răbdă așa oameni frații din Regat, a căror libertate, neatinsă de sulița tiranică, ar trebui săi inspire la cel mai sfânt românism.

Bine! Dar ce a pus acest perciunat simandiculos! A spus, că lupta noastră nu e dreaptă, noi Ardelenii nu suntem în drept — auzi! — să avem aceea ce avem în limba noastră: școli, biserici etc. De acestea a spus el, care e din Țară, din țara românească, dragă cetitorule, unde s'a îmbogățit din zdrențe, el, care face parte din neamul cel mai dușman nouă

Ei cer arme, după zisa lor „drepturi” dela frații noștri ca să-i omoare pe ei, după aceea pe noi. Și năcăjiți că nu li se dă acestea, nu li se da armele să sugă de pe

oropsitul țaran cu cămătăria lor, te muștră când te afli cu el de ex. pe tren pe pusta din Ungaria, te muștră în loc să te încurajeze aceasta ființă din neamul lui Izrail — iar când e în România, e cel mai mare Român.

E destul ca să-l vezi și să-l cunoști și să-ți faci convingerea sigură: Vulpea își schimbă părul, dar nărvul nu.

Mari festivități au avut loc la Viena în onoarea prim-ministrului grec Venizelos în săptămâna trecută. La ambasada grecească, unde a fost invitat și consulatul român s'au ținut toasturi în onoarea acestui bărbat, care a ridicat vaza neamului său la un grad mare. Toasturile ținute s'au încheiat, iar imnul național grecesc, auzit atât de des pe câmpul de operație a fost intonat producând asupra dlui Venizelos o vie surprinzătoare și emoție.

Prim-ministrul grec e o personalitate în persoana sa luat impunătoare. În drumul său spre casă nu va trece prin Constantinopol, ci prin București și Belgrad. Se aude zvonuri de neliniște în Balcani, dar opinia de aici e în convingerea, că până el e departe de casă semn că situația nu e tulburată.

Radu Fodor.

Invitare la abonament.

Cu 1 Ianuarie v. a. c. am deschis un nou abonament la foaia noastră „OLTEANUL“, care cu acest an intră în al VI-lea an al vieții sale.

Multe și grele au fost piedecile puse în calea acestui credincios slujitor al țărânilor noastre.

Trecutul foaiei noastre e chizășia muncii viitoare. Facem apel deci la toți prieteni și binevoitorii foaiei noastre și îi rugăm ca și pe viitor să ne sprijinească în străduințele noastre de a răspândii lumina învățături la toți cei ce lipsă au de a li-se da prin foaie povețele trebuincioase pentru viață.

Foaia noastră a fost prietenul cel mai credincios al poporului dela sate și tot așa și pe viitor.

Prețul abonamentului este:

Pe un an întreg 4 cor.

Pe o jumătate an 2 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 10 cor.

Pe o jumătate an. 5 cor.

cari se pot trimite cu începerea ori și cărei luni a anului.

Suntem la începutul anului, și abonenții încă nu ni-au trimis până acum restanțele din anul trecut. Îi rugăm cu tot respectul, să binevoiască a-și face datorința și să trimită restanțele din trecut ca să nu le facem spese zadarnice, cu judecătoria. Foaia are mari lipse. Nu aștepte nime gratuit, că redactorul, chiria, lumina, hârtia, timbru etc. trebuie plătite, iar noi să ne înglodăm în datori pentru abonenți nu se mai poate.

Administrațiunea
foaiei „OLTEANUL“

NOUTĂȚI.

— **Procesul de presă al „Olteanului“.** Precum am anunțat deja, procurorul regesc din Brașov, a înaintat acuza la tribunalul de acolo contra foaiei noastre pentru articolul „Cum s'au făcut alegerile în comitatul (județul) Făgăraș“. În contra acuzei, directorul foaiei dl Dr. Ioan Șenchea a înaintat excepție la tribunal, dovedind că articolul incriminat nu conține politică, având alegerile municipale caracter administrativ, bazat pe articolul de lege 21 din 1886. Acuza, știm bine că e pusă la cale tot din Făgăraș, din partea celor cu musca pe căciulă, — care cu dreptul și dreptatea (?) pe buze, săvârșesc cele mai mari homo-volnicii. Dar nu pot suferi critica. Deci răzbunare! Vecinica lor armă, arma sufletelor mici și negre. — În 5 Februarie s'au pertractat excepțiile (cauza) la tribunalul din Brașov. Proprietarul foaiei dl Constantin Popp, a fost însoțit de dl avocat Dr. Traian Pop, care a susținut în mod energic apărarea. Tribunalul după o dezbateră și sfătuire îndelungată a respins excepțiile întemeiate, dând loc acuzei procurorului. Dl Const. Pop este pus deci sub acuza din partea tribunalului. Pentru judecarea procesului să va pune altă zi. Nu trebuie dar profetic ca să știm de peacum rezultatul procesului. A fost totuși cam bătător la ochi, că pe când pertractările de pace decurgeau în Budapesta, procurorul din Brașov intentează proces de presă nou, — unei gazete românești.

Semn de pace!

— **Limba certificatelor școlare.** În organul școlar al ministrului de culte și instrucțiune publică „Néptanítok Lapja“ s'a publicat acum de curând ordinațiunea dată sub numărul 4905/913, prin care ministrul de culte și instrucțiune publică, aprobând formularul prezentat din partea Consistoriului mitropolitan gr.-ort. român din Sibiu, admite, ca certificatele despre absolvirea școlii populare elementare să fie estradate în două limbi, ungurește și românește, punându-se textul românesc lângă cel unguresc.

— **Pentru noul edificiu al școlii comerciale din Brașov** contribuțiile continuă în mod îmbucurător. „Rev. Economică“ aduce știrea, că până în 31 Ianuarie au intrat contribuții dela 23 de institute 15600 cor., dela 6 profesori 2700 cor. și dela 24 foști elevi 7000 cor. la oaltă 25.400 cor. Cheltuelile zidiri fac aproximativ 260 mii coroane.

— **leftinire.** Ministrul nostru de comerț a luat măsuri, ca începând cu 1 Februarie a să se scadă taxa telegramelor. Și anume: în loc de 2 fil. de cuvânt, se vor plăti de aici încolo 1-5 fileri de fiecare cuvânt, pe lângă taxa minimală de 60 de fileri. O telegramă de 1—40 cuvinte va costa 60 fil. dela 41—46 cuvinte 70 fil., 47 cuvinte 80 fil. și așa mai departe.

— **George Enescu în Lugoș** „Drapelul“ ne aduce știrea că celebrul violinist român, profesor de violină la academia de muzică din Paris, George Enescu, unul din cei mai cu pregătire și cu mai inteligentă predare din muzicanți timpurilor noastre va da în Lugaș, Duminecă seara, în 15 Februarie n., un concert.

— **La fondul inginer A. Vlaicu.** Dintre institutele noastre au binevoit a dona la fondul de sus și „Porumbăceana“ din Porumbacu de jos 20 cor.

— **Logodnă.** D soara Elena Lup, din Făgăraș, și dl Vasile Stoicanea, din Șona, cahd. de preot și inv. logodiți.

† **Paul Pascali** cunoscutul artist a încetat din viață, la București, care alături cu Millo și Caragiale a lucrat și contribuit mult la dezvoltarea teatrului românesc, înainte de asta cu 44 de ani și în Ardeal. Pascali s'a născut în 1832, și era pensionar al Teatrului Național.

— **Necrolog.** Subscriși cu inimă frând durere încunoștințăm că mult ibitul fiu irate și unchiu Alexandru Mihalyi, judecător în Lugoș, ș'a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului în al 50-lea an al vieții sale. Ceremonia fenebrală a repositului judecător a avut loc, pe lângă o participare foarte numeroasă a publicului și a autorităților din Lugoș în 28 Ianuarie nou a. c., iar rămășițele pământești au fost transportate în Calacea, (comitatul Solnoc Dobâc) în locul natal, unde sau așezat în cripta familiară. Odihnească în pace și memoria fidei năuitată! Anișca Mihalyi n. Bohățel ca mamă, Ioan Mihalyi preot, în Calacea și Iulian Mihalyi preot în Sotelec ca frați.

— **Mulțămită publică.** Pentru biblioteca poporală din Dumbrău au mai intrat donațiuni dela: gentila Domnișoară Speranța Dogariu, Dl jude în retragere Petru Pop, Dl teolog Valeriu Crișian, Dnii studenți în teologie Liviu Brinzeu și Teodor Bunea, Dl Petru. P. Barițiu librar, Dl Ioan I. Ciurcu librar, parohia gr. cath. Brașov. Primească marimimoșii donatori sincerile mulțmiri dela consăteni mei Dumbrăveni și dela subsrisul V. Popa, maior în retragere.

— Director de baucă — arestat.

După cum să anunță din Cluj, directorul general dela banca ungurească de împrumut și schimb, societate pe acții în Cluj, anume Emerich Sekeli, a fost arestat în zilele acestea, în urma arătării judeului dela tribunalul de acolo. Sekeli e invinovat de mai multe falșificări de documente, înșelăciuni și defraudări.

— **Cum putem fi diplomați?** Foaia oficială, în numărul său din urmă, publică, hotărârile ministerului de externe privitoare la condițiile ce se cer dela doritorii de a îmbrățișa cariera diplomatică. Concurenți au să dovedească cu acte: că n'au împlinit etatea de 30 de ani, că sunt necăsătoriți și cetățeni austro-ungari; că au trecut examenul de stat din științele dreptului și că știu limba franceză și germană; în sfârșit că au o rentă anuală de cel puțin 12 mii coroane. După trecerea examenului de primire, candidații cercetează un curs de pregătire, ale cărui obiecte sunt: dreptul public austriac și ungar, istoria diplomatiei, dreptul internațional și economia politică internațională. Cel ce a terminat cu succes cursul acesta, este primit definitiv în serviciul ministerului de externe.

— **Ce câștig au suveranii pe minut?** Un colaborator al foii „Le Journal“ s' apucat să facă o socoteală despre câștigul ce-l au pe minut suveranii și celelalte căpetenii de stat. Și eată la ce rezultat a ajuns: Cel mai bine retribuit dintre toți este Țarul, autorul tuturor Rușilor. Lista

civilă a acestui încoronat este de 53.317.000 lei pe an, ce îi constituie un venit de 306 lei și 75 bani pe minut. După Țar vine împăratul monarhiei austro-ungare, care câștigă 132 lei pe minut. În al treilea rând vine regele Peninsulei italice Vittorio Emanuele III; el încasează 84 lei și 33 de bani pro minut. Wilhelm II al Germaniei, care are o listă civilă de 11.564.200 lei pe an, se rânduiește al patrulea cu 66 lei pe minut. George V. al Angliei ea loc al cincilea în strălucitul șireag, 57 lei și 10 bani pe minut. Alfons XIII al Spaniei e renumerat, pentru ostentivitatea sa de conducător de stat, cu 51 lei și 91 bani pe minut. După monarhul spaniol urmează regele Suediei cu 36 lei, al Norvegiei cu 34 lei, regina Olandei cu 19 lei, regele Belgiei cu 18 lei, regele Danemarcei cu 13 lei și 50 bani pe minut. Lista clasificatoare a câștigurilor suverane, în scurta trecere de timp a 60 de tăcănături de secunde, o încheie menționatul colaborator, cu regi: României, Bulgariei și Greciei, cari câștigă câte 6 lei pe minut.

Programul de lucru

al Reuniunii rom. agricole sibieni* pe 1914.

În ședința sa din urmă, comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«, a stabilit pentru anul 1914 următorul program de lucru:

1. În scopul cunoașterii stărilor din comune, se vor ține întruniri agricole în comunele *Amnaș, Galeș, Glâmbocă, Ludușul mare, Râusadului și Șugag.*

2. Expoziția de copii (a 9-a) se va ține în comuna *Pianul superior.*

3. Sărbarea pomilor (a 5-a) se va ține în comuna *Sadu*, eventual în *Nucet.*

4. Dacă cererea înaintată la ministru se va rezolvi favorabil, se vor distribui pomi pădureți în mod gratuit și se vor vinde altoi de măr, păr etc. cu preț redus.

5. Un curs de pomărit și vierit se va ține în comuna *Cârpeniș*, în același timp se va da un ajutor anual de 240 cor. pentru un tinăr care va face cursul de 3 ani de vierit din Aiud.

6. În toamnă se va pune în lucrare cuptorul de uscat poame, zarzavaturi etc. sistem »Cazenille«, zidit în *Săliște.*

7. Expoziția de poame (a 6-a) se va organiza în *Râhău.*

8. Expoziția de vite (a 23-a) se va ține în *Rodu.*

9. O vițea rassa »Pinzgau« curată se va sorta între membrii cu locuința în *Sebeșul inferior*, iar dintre cei din *Sebeșul superior* o capră și un țap de rassa »Saan«.

10. Membriilor, cu scop de a-și cumpăra animale de prăsilă, li se dau împrumuturi ieftine, replătite în 4 rate semestrale.

11. Între membri se vor împărți în mod gratuit sămânțe de trifoi, de luțernă și de napi de nutreț și în același timp se mijlocește pentru obștea noastră de pretutindenea procurarea de tot soiul de sămânțe bune și mai ieftine.

12. Se vor împărți galițe, porci de soi ales, iepuri de casă, stupi, albine, coșnițe etc.

13. Se împart premii pentru monografiile comunelor, pentru lucrări din pomărit și din alți rami de agricultură.

14. Se vor organiza comiții agricole în diferite centre ale comitatului cu scop

de a studia cauzele scăderii populației și cauzele decadentei economiei de vite; de a lucra la crearea și îmbunătățirea pășunilor comune; de a lucra în scopul înființării de pometuri, de societăți de valorizarea poamelor, a plantelor medicinale etc.

15. Se va lucra la desăvârșirea școlii practice economice din *Săliște.*

16. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși costumate după porturile din diferite ținuturi și se va scoate o eventuală a 2-a ediție a albumurilor de broderii și cusături.

17. Adunarea generală se va ține în comuna *Apoldul mare.*

18. Se va da spre folosire și eventuală cumpărarea cu preț redus: grapa de fânațe, mașina de sămănat, plugul de săpat mașina »Tornado« etc. etc.

19. Dacă sterile economice și financiare se vor îmbunătăți, Reuniunea va sărbători aniversarul de un pătrar de veac dela activare, prin aranjarea unei expoziții generale, cu produse din domeniul tuturor ramilor de agricultură, din domeniul industriei agricole și din cel al industriei de casă. Expoziția se va organiza eventual cu concursul Reuniunii meseriașilor sibieni. Se va face istoricul Reuniunii, cuprinzând date despre lucrările dănuitoare, puse la cale de ea în aproape toate comunele noastre din comitat. Se vor organiza sărbători populare cu jocuri țărănești, reprezentanțiuni teatrale, concerte cu corurile țărănești și cu cele ale Reuniunilor de meseriași etc.

20. Însoțirilor sătești sistem »Raiffeisen« li se vor cere rapoarte despre activitate și se va lucra la întemeierea de asemenea însoțiri în comunele lipsite de asemenea așezăminte folositoare.

Pentru conformitate:

Victor Tordășianu
secretar.

Impărțire de sămânță.

Cu scop de a încuraja indeletnicirea cu cultura nutrețurilor măietrite subscrisul comitet va împărți în primăvară între membrii Reuniunii și în mod gratuit, sămânță de trifoi, de luțernă și de napi de nutreț.

Cererile în acest scop să se înainteze la comitet, cel mai târziu până în 23 Februarie n. c.

Membrii împărțiți în anii trecuți cu asemenea sămânțe, sunt rugați a ne face raport despre felul cum au urmat la cultura acestor plante, cum și despre rezultatele la cari au ajuns.

Sibiiu, 29 Ianuarie n. 1914.

Comitetul central al »Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiu«.

Pant. Lucașu
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar.

Țăranul român.

Fericit e când își ară bucațica de ogor,
Și așteaptă ca să-i vină, dela ceriu ajutor.
Dimineața când se scoală, lumea 'ntreagă e
a lui,

Dă la boi, își ia căciula, n'are grija nimănu.

Bate vântul și desmeardă fața lui arsă de
soare.

El cu mâneca își șterge fruntea plină de
sudoare.

Și pășind se roagă veșnic, să dea Dumne-
zeu ploaie,

Când de-alui cuptor căldura, păpoșoiul se
îndoaie.

E voinic și n'are teamă, căci cu brațul lui
isbêște,

Tot dușmanul ce cu ură înspre țara lui
pornește,

Și-i arată cu un glonte, încotro îi este calea
Pe când el încinge hora, și de ropot sună
valea... .

Poezii creștine.

Sf. Gregoriu Naz.*)

I.

A, de aș fi o rândunică, ori asemenea porumbului, de-aș fi ca să sbor departe, departe ca să mă pot scăpa de marile primejdii ale acestei vieți trecătoare. — Sau de-aș fi singur, — să petrec într'o peșteră părăsită asemenea fiarilor, — fiarele sunt cu mult mai bune decât oamenii, — și de mi aș petrece viața într'un astfel de timp, în care să nu să știu de jale, de griji, de fărâdelegi și de pedepse. — Prin ceva însă totuși aș voi, să mă deosebesc de necuvântătoare: mintea mea să aibă cunoștința de eterna D-zeire și disprețuind pământul să nisuiască spre ceriul cel înalt. — De m'aș putea bucura în o viață liniștită de razele soarelui, m'aș sui pe o stâncă înaltă și cu voce puternică aș cânta tuturor muritorilor: Muritorilor, voi toți cari sunteți făcuți din pământ, și cari peste tot nu sunteți nimica, — înzădar vă mândriți! Oare totdeauna veți rătăci prin umbrele deșerte și mincinoase ale lumii, unii înșelați și alții înșelând atât în celea trupești cât și în cele sufletești? Priviți-i pe toți, după cum sunt îndatinat eu să-i privesc, căci mintea omenească ușor să deprinde la ori se: lată acela era un bărbat înzestrat cu calități eminente, era sprijinul și podoaba societății, iar trupul lui era ca un stejar puternic; altul în frumsețe sămăna cu luceafărul și atrăgea spre sine ochii și mintea tuturor, între bărbați era așa ca primăvara între anotimpuri. Acesta în războaie și în arme era asemenea lui Marte celui înfricoșat, acela era un emulator strălucit, foarte îndemânic în ale vânatului, el cu o mare dibăcie doboră la pământ animalele celea sălbatice.

Unul chema mulțimea la prânzuri și la ospete strălucite, căutând bucate gustoase în mare afundă, pe pământ și în aer; era sclavul veselia și al nesațiului. — Acum puterile le-au scăzut, iar sbărciturile urâte le brăzdează fața bătrână și poate s'au dus în o fugă nebună. S'au apropiat de bătrânețe a dispărut frumsețea fermecătoare și pofta lacomă de mâncări, — puțin vor întârzia pe pământ și capul lor să va pleca sub jugul morții crude.

Unul să plătește cu știința sa, altul cu strătucirea familiei sale și cu monumentele celea mari, altul să mândrește cu titlul de nobil, câștigat prin vre-o diplomă neînsemnată. Unul ține locul de frunte la sfaturi;

*) Sf. Gregoriu Naz. (329—389) a fost cel mai mare poet creștin al timpului său. Celea mai multe poezii ale sale sunt lirice. În ele ne cântă suferințele bisericești și trista lui viață. Plângerile lui însă se deosebesc în mod esențial de ale poezilor vechi, precum și de ale celor moderni. Sf. Gregoriu ne ridică până la sublim în profunda-i melancolie, dar acolo nu ne lasă neliniștiți, ei ne chiamă la o viață fericită, ne chiamă la fericirea cerească.

mărirea acestuia pe toți îi uimește; altul împins de o lăcomie nebună adună averi. — Acestuia îi place, ca șezând pe tronul cel înalt, să împărțească dreptatea, după ce a judecat cauzele; — acela îmbrăcat în manta de purpură fălos guvernează tot pământul cu puterea și legile sale și cu îndărătnicie desprețuește ceriul cel înalt. — Însă pe urmă, pe toți țărâna cea ușoară ne va acoperi, pe toți de-o potrivă, pe cei lacomi și pe purtătorii de șceptre, pe cei cari sunt apăsați de îngrozitoarea sărăcie, pe cei cari sunt ridicați de împrejurări, pe noi toți aceeași locuință ne va primi. În moarte nu va fi nici unul mai pe sus, ori cât de pompoasă și oricât de strălucită ar fi înmormântarea lui, un mormânt ori cât de mareț să acopere oasele lor și numele lor să rămână brăzdat în monumente ori cât de scumpe. În urmă toți avem aceeași soarte și toți suntem datori morții cu același tribut.

Toți suntem oase neputincioase supuse la o putrezire urâtă și capetele tuturor vor vor rămânea despoiate de carne, înfiorătoare la vedere! Atunci să potolește mândria, atunci ne părăsește supărarea și năcazul și trista sărăcie: atunci nu ne mai chinuesc frigurile și durerile, nu să mai aude de nici o crimă sălbatică, de nici o dușmănie urâtă de nici o blăstămăție, — nu vom mai avea poftă, — moartea pe toate le nimicește cu noi împreună, pe toate le închide, — până când noi vom fi chemați la o altă viață, când pământul va fi constrâns, să redea corpurile încredințate.

Dacă astfel stau lucrurile, ascultați vocea care vă îndeamnă, o! muritorilor! Lăsând toată grija cea lumească, lăsând bogăție, glorie, disprețuind șederea în sfat, ne mai fălindu-ne cu neantul și fugind de fericirea cea înșelătoare a acestei lumi să alergăm înainte în ceriu, unde în jurul luminei celei negraite a Treimei strălucește lumină multă.

II.

...Sărmanele mele membre sunt cuprinse de un morb greu, și sfârșitul mi s'a apropiat. Moartea îmi întinde pierirea, sfârșită fiind greutatea năcazurilor. Spre tine, Christoase mă mână lacrimile și suspinele mele și plângând mă arunc la picioarele tale și mă rog: Sfârșește-mi viața deja apropiată de sfârșit, dă odihnă celui obosit du-mă peșmine la o viață, care mi-a fost ținută vieții acesteia, du-mă la viața aceea pentru care cu tărie am suferit atâtea năcazuri și dureri mari cu inimă tare. Fă să mă împreună în casa cea cerească cu cetele îngerești, și te rog, ca fericit să fiu dus în casa aceea, unde mărirea lui Dumnezeu strălucește cu o strălucire întretită.

III.

Unde-mi sunt vorbirile, unde-mi sunt cuvintele celea curgătoare? Au sburat în vânt! Unde-i tinerețea cea plăcută? A trecut! Unde-i onoarea și mărirea acestei vieți? Sau dus și m'au părăsit ca nește trădătoare! Unde-mi sunt puterile corpului? Le-a frânt puterea cea îngrozitoare a morbului! Unde-mi sunt averile? Parte mi le-a luat Dumnezeu, parte invidia cea răutăcioasă a oamenilor le-a trecut în nește mâni blăstămate! Unde-mi sunt părinții iubiți și cei doi frați? Le-a răpit moartea! Imi mai rămânea pământul părintesc, dar și dela aceasta m'au depărțat valurile infernale. Acuma rătăcesc alungat departea de locurile părințești; amă-

rându-mi nefericit etatea și bătrânețea cea neputincioasă. Eu n'am loc de odihnă, eu n'am casă, eu n'am neamuri. Trăesc alungat din un loc în altul și nici nu mi să va da vre-odată liniște pacinică nici nu voiu putea pune piciorul în vre-un loc sigur. Unde-mi voiu așeza corpul? Ce sfârșit mă așteaptă? Ce pământ, ce mormânt îmi va primi binevoitor oasele? Cine îmi va închide ochii pe pragul morții? Oare va fi un om bun cu dragoste, față de Christos? Zău va fi mânjit de crime și plin de viții? De le-aș ști eu pe toate acestea! Oare îmi va ascunde cineva membrele mele în un sicriu de marmură, sau corpul meu lipsit de cinstea mormântului va fi aruncat pradă fiarălor sălbatice, pasărilor răpitoare și cânilor? Însă dacă îți place, o! tu cel ce vei sta lângă mine, când voiu fi pe patul de moarte, dacă îți place aruncă-mă în flăcările celea repezi ale focului și cenușa aruncă-o în vânt, sau ducându-mă pe stânci, aruncă cadavrul pe pietrele celea țâpișe; sau în ape să-mi putrezească cadavrul. Nu voiu dispărea eu singur dintre toți de dinaintea ochilor celui Atotțitor; nici când ceata muritorilor va merge să auză vocea îngrozitoare a eternului judecător, nu voiu rămânea eu singur din o ceată așa de mare, în adevăr ziua din urmă ne va aduna pe toți de pe tot pământul, ziua din urmă ne va aduna pe toți în o ceată.

Poate fi cineva împrăștiat în cenușe și în vânt, sau poate să-și fi pierdut cineva membrele sale în un morb violent, — e tot utât! În ziua din urmă răurile celea copleșite de focuri arzătoare și iadul cel negru vor fi cutreerate de gemete, de plânsete și de spaimă, până când vom fi duși înaintea tribunalului dzeesc. — Însă tu Christoase conducătorul vieții mele, să-mi fi mie patrie și putere și averi, în urmă toate să-mi fi, iar după ce voiu fi părăsit năcazurile și viața, o! dacă aș muri în tine.

Ianuarie 1900

Trad. din grecește de O. P.

ECONOMIE.

Îngrijirea vitelor bolnave.

Vita bolnavă trebuie îngrijită cu mare dragoste, căci îngrijirea și paza bună ușurează vindecarea, ba de multeori tocmai prin grijă și căutare îi scăpăm vitei chiar viața. Veterinarul prescrie vitei numai leacurile, îngrijirea e treaba stăpânului. Sunt apoi unele lucruri, ca d. e.: frecarea care nu o poate săvârși însuși stăpânul. Frecarea se face ori pe trupul întreg al vitei, ori numai pe o parte. După aprindere de plumăni calul e atât de slab, de abia se ține pe picioare; în acest caz trebuie frecat, folosind spirt cu camfor dela grumazi până la picioare.

Dacă vita e răcită, încă e bine să fie frecată pe foale cu un șomoioag de pae și apoi acoperită cu o pro-coviță (straiu). Alifiile cu care se unge trupul încă trebuie folosite așa, că frecăm partea unsă, până se sbea în

trup. Mai ales când vita are vre-o umflătură, să se frece partea aceea cu alifie multă vreme și temeinic.

Comprese să se lege pe partea bolnavă a vitei, ca să nu cază, ear după ce s'au încălzit, trebuie schimbate. Comprésele-Prieznitz se folosesc când vita suferă de vre-o aprindere.

Impotriva guturaiului să pune într-un vas de lemn apă fierbinte și fân mărunț; vasul se bagă într'un sac, care trebuie legat cu capul calului. — Trebuie avut grijă să nu răstoar-ne cumva vasul, căci atunci se opărește. Leacurile ce se dau de veterinar într'un golomoț să se pună adânc în gura vitei; capul ei să-l ținem sus până nu le înghite. Leacurile lichide se dau cu lingura ori într'o sticlă. Sticla se pune pe limba dobitocului, în partea unde lipsesc dinți, ținându-i capul în sus. Leacurile să se dea cu grijă și încet.

**

Boalele cailor.

1) Frigurile le capătă calul dacă a băut apă rece fiind asudat. Dacă nul vom îngriji la timp, animalul se va prăpădi. Indată ce calul începe a tremura, sau se lasă jos, și se ridică repede, dacă ține capul în jos și stă trist, luăm un mănunchiu de pae și-l frecăm bine pe tot corpul, apoi îl înțepăm pe spinare ici și colo cu un ac subțire, și degrabă îl scoatem din grajd și-l facem să alerge.

2) Căii tineri de multe ori se umflă la grumaz, și în urmă capătă și friguri. Această boală să chiamă guturai.

Calul se va ținea în grajd, și i se va pune apă dinainte să-și poată spăla gura de balele ce-i vin. Aducem dela farmacie unsoare de mercur (alifie tare de mercur) și-i ungem bine umflătura dela grumaz, de trei ori pe zi, legând locul cu un petec de blană, ca să fie cald.

Alt leac ar fi acesta. Într'un ciubăr, unde am pus floare de fân, turnăm apă fierbinte. Ciubărul i se pune dinainte. Punem calului un țol peste cap, astfel încât aburul cald să-i între pe nări. Peste câțva timp se va vindeca calul.

3) Când calul a răcit prea tare după ce a fost asudat, atunci capătă aprinderea de plumăni.

Boala începe cu friguri și calul nu mai mănă, în schimb bea apă multă, uneori tușește.

I se va lăsa sânge din vâna cea groasă dela gât, cam 3—4 kilograme dacă e un cal mare și voinic.

I se vor da apoi 35 grame se min-

te de brad zdrobite, 8 grame silitră și 3 grame stibiu curat, se dă de 3 ori pe zi această compoziție.

La cai mai slabi se va da ulei de terpentin ca vreo 5 grame, camfor 4 grame, floare de româniță (mușețel) 25 grame, iarăși de trei ori pe zi această compoziție.

De asemenea e biue să se aburească cu aburi de floare de fân ca mai sus.

POEZII DIN POPOR.

Adunate de Valeriu Crișian.

CÂNTECE

(aflăte printre scrisorile unui țaran, care a murit în pușcăriia Aiudului).

Drăguțu cu haine bune
Mi-aduce vinars de prune
Și nu știu, unde l-aș pune
Da l-aș pune ntr'un ulcior
Ca să beau când mi-o fi dor,
Ba l-oiu pune la poiată
Să beau seara câte odată.

**

Dar tâlhariul de bărbat
Au cătat și l-au aflat.
Vai bărbate nu mă bate
Că eu și ție-ți fac parte;

**

Să fi vrut ca să-mi faci parte
Nu l-ai fi pus așa departe.

**

Boii trag și bine-mi plac
Cu urātu ce să fac
L-oiu lua de după cap
Și l-oiu svârli preste prag.

**

La fereasta de niagă,
Vine doru și mă întrebă
Di ce-s galbină și neagră.
Da nu-s neagră de săracă
Numai n'am drăguț să-mi placă,
Nu-s galbenă c'am muncit
Făr n'am drăguț potrivit.

**

Am o cioară de bărbat
Cātu-i lumea e tot beat
Vine acasă lărmuește
Blide oale tot trănțește.

**

Nevăstuță cu chindeu
Urātu-i bărbatul tău,
Urātu-i corbii să-l spargă
Că are peri albi în barbă;
Gura-i pute, barba 'npunge
De urât îmi poate ajunge.

CĂRȚI, FOL ȘI REVISTE.

Transilvania. Revista Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Apare odată pe lună, sub îngrijirea secțiilor științifice-literare ale Asociațiunii. Nr. 1 An. XLV. din 1 Ianuarie v. 1914. Director: Oct. C. Tăslăuanu. Comitetul de Redacție: Dr. Alexandru Bogdan, Dr. Silviu Dragomir; Dr. Onisifor Ghibu, Ioan I. Lăpădatu și Victor Stanciu. Cu următorul Cuprins: Oct. C. Tăslăuanu: Cătră cetitori. Dr. O. Ghibu: Literatură pentru părinți, Dr. Silviu Dragomir: Curtea din Viena și mișcarea Românilor din Ardeal în anii 1701—1792. Sextil Pușcariu: Istoria literaturii noastre vechi: Introducere. Vasile Zdrenghea: Foclor: Vochița (baladă) I. L.: Misiunea culturală a băncilor noastre. Dări de seamă: Dr. Ioan Lupaș: Principele ardelean. Acațiu Barcsai și mitropolitul Sava Brancovici (1658—1661). (Dr. S. Dragomir). Cronică: Un jubileu care nu s'a serbat. Seminarul din Lugoj. Jubileul liceului din Năsăud. † Dr. Petru Pipoș. In legătură cu reforma învățământului secundar. Instituția „cercetașilor”. Regulare de salare. Școala civilă de fete din Arad. Profesorii români din Bucovina. Anuarul gimnaziului din Giurgiu. Dl N. Iorga despre P. Rășcanu. Cezar Boliac. Istoria literaturii române. Biserici de lemn. O cupă de-a lui Mihaiu Viteazul. Elemente der Völkerspsychologie. Bozgoane din ținutul Bistrița. Corbii de poștă. Clima și mărirea corpului animalic. Bibliotecile sătești. Casetele Asociațiunii. Despărțămintele. Biblioteca populară a Asociațiunii. Conferențiarul Asociațiunii. — Aviz.

Revista *Transilvania* apare în fie care lună, are un cuprins de 40 pag. format 8° pe hârtie velina. Atragem atenția cetitorilor noștri asupra acestei reviste, bine redactată și îngrijită, din care cetitorul își însușește multe cunoștințe literară, istorică și populară precum și desvoltările actuale și activitatea Asociațiunii. O recomandăm, cu toată căldura membrilor Asociațiunii, cu luare în seamă aceasta bună revistă, pe care o primesc gratuit, și a îndemna pe cei știutori de carte a sprijini aceasta „Asociațiune unica la poporul nostru, ce aduce mari

foloase, ce întărește și desvoaltă neamul românesc. — Cine a cetit Nrul din Decembrie să poate convinge din cuprinsul ei. Ce activitate are a desvolta în viitorul apropiat. Cine nu a cetit să nu o lase necetită să o umple praful. Atragem atențiunea din nou asupra revistei »Transilvania«.

A apărut „*Cultura Creștină*” An. IV. Nr. 2 din 1914, revista profesorilor de teologie din Blaj, cu următorul cuprins bogat și variat: Dr. Alexandru Rusu: Incă odată limba liturgică a vlădicei de Hajdudorogh (Teoria și practica). Dr. Ioan Coitor: Despre jurământ. (I.) Ioan Bozdog: Constantin Marele ca desrobitor al bisericii. Gheorghe M. Pteancu: O însemnată problemă pastorală (Concubinatele). Insemnări: In jurul șezătorilor noastre literare (Ioan Isai-cu). Cronică: Pentru reculegerea și întărirea noastră suletească (șr.); A VIII-a săptămână socială din Milano (ic.); In serviciul misiunilor catolice din America (ar.). Cărți și Reviste: Fr. Xav. Wetzel — Ion Belu, Bucurâte Marie (ic.) „*Solia Satelor*” (șr.); Cărți intrate la redacție. Telefon.

A apărut nrul 2 din »*Cuvântul Ade-vărului*» revista *Mănăstirii Prislopului*, u. p. Hătszeg, cu următorul cuprins: Misiuni pentru popor. P. Leon I. Manu. Predică pe duminica lui Zacheiu. Predică pe Dumineca Vameșului și a fariseului Dr. Victor. Bojor. Predică pe sârbtoarea celor trei le-rarihi. Romul R. Stoica. Predică la sârbtoarea Întâmpinării Domuului. Predică pe Dumineca lăsatului de carne. Predică la în-mormântare. Iuliu Pop. Rubrica pastorală. Cronică. Recenziuni. Poșta Redacției.

A apărut „*Foia Școlastică*” revistă pedagogică, din Blaj Nr. 2, din 1 Februarie 1914. Anul XVI cu următorul cuprins: Redacția: Dările de seamă asupra mișcării literare-pedagogice. V. Gr. Borgovan: Organizarea școlilor de adulți. Toma Cocișu: Actul de cunoștință în psihologie experimentală. I. Roman: Învățământul alterativ. I. Lémaitre—V. E: Lilit, schiță. Oficiale: Conspectul membrilor. — Procesele verbale. — Concursele literare ale Reuniunii arhidiecezane. Informațiuni: Reuniunea inv. arhid. — R. I. R. S. — Activitate extrașcolară. — Fundațiunea unui țaran. — Pom de Crăciun. — Admonițiile date școlii primare. — Congresul învățătorilor din România. Poșta Redacției.

A apărut Nr. 15—16 din anul XVII. 1914. *Albina*, revistă enciclopedică populară. Apare în fiecare Duminecă, sub îngrijirea unui comitet, cu un conținut de 32 pagini mari cu numeroase ilustrațiuni și cu un material bogat și variat. Această bună revistă este vrednică de recomandat cetitorilor noștri, ce apare în București, str. Mântuleasa 9. Abonamentul pe an 8 lei.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia francesă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

si

KANADA

Via **Basel (Schweitz) Paris.**

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14—97.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administrația foaiei „*Olteanul*” în Făgăraș, ulița Csáky Nr. 3., precum și ori și ce tipărituri cu prețurile cele mai ieftine.

La tipografie se află gata tipărituri oficioase pentru ambele confesiuni și de școală. Protocele pentru bănci de cassă și altele

Cântece din vremea veche, eulse de Gh. Tulbure Editura tipografiei C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de Augustin Szilagy, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

La BUCUREȘTI

la strada Brezoianu Nr. 17.

SALA GERMANĂ

se închiriează la toffelul de ocazii pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separé), exerciții de dans etc. cu preț moderat.

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de ori-ce specie, și ardelenesti, românești, franțuzești și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliu (acasă) pentru ori-ce petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRAȘAN
anteprenor.

"OLTEANUL", foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. vis-à-vis de pi'oa Amsei).

Deschidere de prăvălie.

Subscribul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic,

Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

Cu stimă

George Moșoiu.

Se află de vânzare la tip. C. Popp, Statutul pentru folosirea și manipulara padurilor. Prețul 5 cor.

Avis fraților români!

Am onoare a-mi recomanda tuturor acelora cari vin la Brașov, sau voese a trece în Regatul român se nu uite a cerceta

Restaurantul românesc Nr. 5, al D-lui STEFAN SUCIU,

care vă oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Zarafiea Dumitru Pop (Dejenariu)

din Brașov, strada Hirscher (teatru)

o recomandăm tuturor acelora cari merg sau să reîntorc din România.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam aus der Schulfengell-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

este reîntrecut în efect la boalele de plămâni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tusa. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra scăciurilor de stomac și colică. Vindecă vana de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelenț la dureri de dinți, la dinți gauri, la mirosul gurei fososă ca apă de dinți întărește gînjile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă toffelul de rane, orbaș, beșiei provenite din ferbințeală, unflături, negi, ursură, membre înghetate, în contra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangyal gyógyszer-tára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sîngelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapteului, nu să întărește pieptul. Orbașul de piept (foc vin), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflute, la caries, rani venite prin lovitură, tăieturi, împuscături, striviri, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alică, nășip, prav, etc. la creștere din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșiei, ori-ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogueria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangyal-gyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

ÎNȘTIINȚARE.

Subscribul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdeauna gata cară întregi și roate din lemn de orice mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori-ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le eșcut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferar, rotariu și fântânariu.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Boulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culanț.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.